

chispora vaga. Soorten die wel pleurobasidiën hebben heeft Jülich in de genera *Aphanobasidium* en *Xenasmatella* ondergebracht (1984: 224 en 226). Dit jaar hebben Hjortstam, Larsson en Ryvarden van deze twee genera en nog drie andere soorten, waaronder *T. vaga*, er één gemaakt met de naam *Phlebiella* (1988: 1456).

In figuur 3 heb ik vier basidiën getekend waarvan drie "in serie" en één enkeling. Voor de lezer die hierin geïnteresseerd is heb ik in figuur 6 een stel pleurobasidiën van *Phlebiella vaga* afgebeeld. Zo'n basidium ontwikkelt zich aan het eind van een hyfe en heeft vaak een uitsteeksel in het verlengde van de hyfe waar het basidium aan ontstaan is. "Pleuro" is Grieks voor "aan één kant". Je kan ook zeggen dat een pleurobasidium zijdelings aan een hyfe groeit en niet eindstandig zoals gebruikelijk.

Trechispora praefocata is volgens de Standaardlijst (Arnolds, 1984) nog maar één maal in Nederland aangetroffen en wel door de heer B. W. de Vries uit Wijster. Hij bezat ook nog materiaal uit Duitsland, beide vondsten op Juniperus-hout.

LITERATUUR

Arnolds, E. Standaardlijst van Nederlandse macrofungi. Coolia 26. Supplement.

Hjortstam, K., Larsson, K.H. en Ryvarden, L. (1988). The Corticiaceae of North Europe 8.

Jülich, W. (1984). Die Nichtblätterpilze, Gallertpilze und Bauchpilze. Kleine Kryptogamenflora. Band IIb/1. Stuttgart.

Liberta, A.E. (1973). The genus *Trechispora* (Basidiomycetes, Corticiaceae). Can. J. Bot. 51: 1871-1892.

Coolia 32 (1), januari 1989

DE EERSTE BIJEENKOMST VAN HET EUROPEES COMITÉ VOOR DE BESCHERMING VAN PADDESTOELEN

A.E. Jansen, *Vakgroep Fytopathologie, Postbus 8025, 6709 Wageningen*

SUMMARY

A report is given from the first meeting of the European Committee on the protection of fungi held in Lodz (Poland), Aug. 10-13, 1988.

Onlangs zijn de leden van het Europees Comité voor de bescherming van paddestoelen (European committee on the protection of fungi, verder afgekort tot ECPF) voor de eerste maal bijeen geweest om te praten over de bedreigingen en de achteruitgang van de paddestoelenflora in Europa en de toekomst van de bescherming van paddestoelen. Deze bijeenkomst vond plaats in Polen, in de stad Lodz, van 10 t/m 13 aug. 1988. De 15 deelnemers, afgevaardigden uit 11 landen, waren hier te gast bij Dr. Maria Lawrynowicz, docent aan het instituut voor milieubiologie van de universiteit van Lodz. De besprekingen werden door de Poolse media (televisie en kranten) gevolgd en buiten de afgevaardigden waren vaak ook andere mycologen uit Polen aanwezig.

Het ECPF is een klein comité van mycologen bestaande uit afgevaardigden van elk Europees land. Dit comité is opgericht in 1985 tijdens het 9-de Europese Congres van Mycolo-

gen in Oslo op initiatief van een aantal Nederlanders. Nederland speelt nog steeds een belangrijke rol in het comité. Eef Arnolds is voorzitter, schrijver dezes is secretaris.

Op de eerste dag van deze bijeenkomst hebben we gepraat over de huidige staat van kennis over de veranderingen in de paddestoelenflora, over lopend onderzoek in de verschillende landen en over de bestaande beschermingsmaatregelen. Dr. Johannes Schmitt (BRD), medeauteur van het dikke boek "Atlas der Pilze des Saarlandes", opende met een bijdrage over Saarland. Door het grondige werk van vooral Dr. H. Derbsch is de toestand in Saarland goed bekend: meer dan 1000 paddestoelen (dat is de helft van het totale aantal soorten!) is in meer of mindere mate bedreigd of verdwenen. Dr. Rostislav Fellner (Tsjecho-Slowakije) toonde met dia's van dode sparrebossen aan dat de situatie in sommige delen van zijn land bijzonder ernstig is. Het proces van de verarming begint volgens hem met remming van de fructificatie, dan volgt achteruitgang van de soortenrijkdom en tenslotte wordt de schimmelvegetatie totaal vernietigd. Sommige paddestoelen, bijvoorbeeld *Russula mustellina*, zijn als bio-indicator voor de schade te gebruiken, omdat ze veel eerder reageren dan andere organismen.

Verder waren er presentaties van Finland, Zweden, Denemarken, Verenigd Koninkrijk, Nederland, België, DDR, Polen en Zwitserland. Hoewel niet van alle landen evenveel gegevens bekend zijn, kunnen we zeker concluderen dat de achteruitgang van paddestoelen een Europees probleem is en geen lokaal of nationaal verschijnsel. Centraal en West Europa zijn duidelijk het zwaarst getroffen. De oorzaken zal iedereen die iets van de huidige milieuproblemen weet, niet onbekend voorkomen: destructie van biotopen door o.m. ontwatering, bemesting, luchtverontreiniging en verandering in methodes van bosbouw en landbouw.

De eerste vergaderdag werd besloten met een door Eef Arnolds uitstekend geleide discussie over deze oorzaken. Hierbij kwamen ook het nut van "Rode Lijsten", het instellen van plukverboden en reservaatgebieden voor fungi aan bod.

Tijdens deze bijeenkomst hebben we op de twee excursiedagen enkele milieuproblemen in Polen kunnen aanschouwen. Een diepe bruinkoolmijn is de oorzaak van enorme grondwaterstand-verlaging, merkbaar tot in de wijde omgeving van de mijn. Het opstoken van deze bruinkool veroorzaakt luchtverontreiniging, waarvan de schade aan de bossen in de omgeving duidelijk te zien was. En dan te bedenken dat het produkt, de elektriciteit, niet aan de Polen zelf maar aan de Westduitsers ten goede komt.

Net als in Nederland zijn er in Polen allerlei principiële problemen bij het beheer van half-natuurlijke landschappen en natuurreervaten. Het werd ons duidelijk dat men geen beheersvisie heeft op het behoud van bepaalde successie-stadia in de vegetatieontwikkeling, die van belang zijn voor de paddestoelen. Voor het behoud van deze vegetaties is een voortdurend beheer noodzakelijk.

De laatste dag van het congresje werd besteed aan de toekomstige bescherming van paddestoelen. Eef Arnolds opende deze bijeenkomst met te stellen dat we eigenlijk nog heel weinig weten over de vroegere en huidige verspreiding van paddestoelen. Hij deed een klemmend beroep op de afgevaardigden om gezamenlijk, veel meer goed gecoördineerd onderzoek naar de verspreidingspatronen van paddestoelen te doen. Verder is het van groot belang om een breed publiek, maar vooral ook politici en regeringen te overtuigen van het belang van het terugdringen van de grensoverschrijdende luchtverontreiniging. Zowel Eef als Prof. Dr. Hans Kreisel (DDR) stelden dat we de nadruk op biotoopbescherming moeten leggen en geen bescherming van soorten moeten voorstaan. Kreisel betoogde echter dat het

in Oost-Duitsland wel zinnig zal zijn om het plukken terug te dringen. Het plukken gebeurt daar op veel grotere schaal dan in Nederland. Meer dan 500 soorten staan als eetbaar bekend. Kreisel wees erop dat vruchtlichamen een belangrijke rol in de levensgemeenschap van het bos vervullen als o.m. voedsel voor slakken, vliegen, eekhoorntjes en herkauwers.

De bijeenkomst sloot met de "voorlopige conclusies", waarin alle aspecten aan de orde komen: oorzaken van achteruitgang, milieuverontreiniging, beheer van biotopen, plukken, Rode Lijsten, toekomstig onderzoek en strategie om deze doelstellingen te bereiken.

Het was jammer dat er geen mycologen uit Zuid-Europa en uit de USSR aanwezig waren, zodat onze inzichten zich beperkten tot Noordwest en Centraal Europa. Desondanks was het een zeer geslaagde bijeenkomst, een duidelijke stimulans voor verder onderzoek en meer samenwerking. Op het 10-de Europese Congres van Mycologen in 1989 in Talinn (Estland, USSR) zal hierover gerapporteerd worden. Op dit congres zal een speciale zitting gewijd worden aan de beschermingsproblemen en zal het comité voor de tweede keer officieel bij elkaar komen.

PADDESTOELMUSEUM IN BAD LAASPHE

Tijdens onze vakantie in Duitsland in augustus 1988 bezochten we het Kurort Bad Laasphe in Sauerland. Van kennissen hoorden we dat er een paddestoelmuseum moest zijn. Dit bleek gelukkig ook het geval te zijn. Reeds vanaf 1970 hield men zich in Laasphe intensief bezig met paddestoelen. Men gaf er o.a. cursussen. Het plaatsje kreeg al gauw de naam "Mekka der Pilzfrende".

Het idee om een paddestoelmuseum op te richten ontstond in 1981. Aanleiding hiervoor was een artikel in een Keulse krant onder de titel "nog steeds geen paddestoelmuseum voor de grootste verzameling van de wereld". Hiermee doelde men op de Dr. Hallemeier-verzameling die geschonken was aan de stad Keulen met de bedoeling dat ze voor iedereen toegankelijk zou zijn. De stad Keulen was jammer genoeg niet in staat een paddestoelmuseum in te richten. Ook in de deelstaat Beieren werd tevergeefs geprobeerd een museum van de grond te krijgen. In een gesprek met een journalist die een bericht wilde schrijven over een paddestoelcursus, deed de Kurdirector van Bad Laasphe, Dieter Lütke het voorstel om de verzameling naar Laasphe te laten komen. De journalist zorgde voor enige ophef met de krantekop "In Laasphe komen paddestoelen in het museum".

De paddestoelcursusleider Heinrich Lücke bleef met ideeën over het museum rondlopen. Het lukte hem dan ook de Dr. Hallemeier-verzameling naar Laasphe te halen. Dit was het begin.

Met hulp van staat en gemeente kon het "Haus der Gäste" worden aangepast voor het museum. De kosten waren 95.000 DM. De voorbereiding duurde 3 jaar en de opening vond plaats in juni 1987. In een ruimte van 200 vierkante meter zijn nu 1000 paddestoelen tentoongesteld. Alles is systematisch en overzichtelijk ingedeeld. Het materiaal is diepvries-gedroogd of met bijenwas behandeld. Maar ook zijn soorten in kunsthars gegoten en is er veel gewoon herbariummateriaal. Maquettes en grafieken geven een duidelijk beeld over ontwikkeling, levenscyclus en verspreiding van paddestoelen. De natuurbescherming, de plaats van paddestoelen in de natuur en de milieuproblematiek worden ook niet vergeten.